

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ד סיון תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין כח | דף הכולל: גיטין לג.
דף היומי בהלכה: מסימן קמ"ב סעיף ב' עד סימן קמ"ג סעיף ד'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ד' (סוף ספר שמירת הלשון).
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער אהבת ה' פרק ז עד סוף הפרק (סוף השער)

התפלא מרן הגרי"ז זצ"ל היאך יתכן שאנשים אינם רוקדים ברחובות מרוב שמחה על הופעת ספר אור שמח...

דברים שנאמרו בכינוס עשרות פוסקי הלכה ורבנים ועורכי השו"ע מהדורת דרשו שהתכנסו
במעונו של מרן רבינו שליט"א לרגל הופעת 'שולחן ערוך דרשו' יו"ד חלק ב'

ושמחת התורה היא שמחת השכינה הקדושה, וכפי שאנחנו מבקשים מהקב"ה בכל יום "והערב נא ה' אלוקינו", והיינו שלא נחשוב שהתורה היא רק עול קשה, אלא נשמח בתורה ונרגיש את המתקנות הנפלאה שאנחנו זוכים להתקשר ולהידבק בקב"ה, ולכן ראוי לנו היום לשמוח שמתקדש בזה שם שמים ומתחזק בזה תורת ה', ורק פשוט אנחנו נתקררנו ביראת שמים, והידישקייט שלנו לא בוער כאש, שאם היה בוער בנו כאן, היה גם השמחה אצלינו כאש.

וזכורני שבכל פעם שיצא ספר חדש, היה מו"ר הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל שש ושמה, ואומר שבזה מכחישים טענת הכופרים שהתורה עתיקה כ"כ שאינה מתאימה יותר לרוח הזמן - עפ"ל, אלא אדרבה, תורתנו הקדושה עוד חיה וקיימת, ועדיין כותבים ספרים, וזהו קידוש שם שמים, ועל זה יש לרקוד ולשמח.

וכל אחד יודה ויהלל להשי"ת שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, שנתן אפשרות בדור האחרון להקל על לומדי תורה שימצאו בנקל מה שמבקשים, והוא "שולחן ערוך מלא" שמביאים בו לא רק את מסקנת ההלכה, אלא גם את קוטב הצדדים וההו"א שדנו בפוסקים, עד שהוא מוכן ומזומן לפני הקורא, וזהו יום שמחה אמיתית לשכינה הקדושה, שכל חיזוק בלימוד התורה

השבוע התכנסו במעונו של מרן רבינו שליט"א, עשרות רבנים ומורי הוראה בצוותא חדא עם נשיא ממלכת התורה 'דרשו' הרה"ג ר' דוד הופשטטר שליט"א, ואיתנו עמו הרבנים הגאונים ראשי עורכי 'שולחן ערוך דרשו', לרגל הופעת כרך שני בסדרת 'שולחן ערוך דרשו', הכולל בתוכו ביאורים והרחבות שונות וציונים לדברי הפוסקים. במעמד נשא מרן רבינו שליט"א ולהלן הבאנו את עיקרי הדברים:

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. שמעתי מהגרי"ד סלוויצ'יק זצ"ל בן מרן הגרי"ז זצ"ל, שבשעה שהופיע ויצא לאור עולם ספר "אור שמח" מהג"ר מאיר שמחה זצ"ל, התפלא אביו מרן הגרי"ז זצ"ל היאך יתכן שאנשים אינם רוקדים ברחובות מרוב שמחה על הופעת ספר אור שמח... וגם כאן אי אפשר לתאר השמחה בהופעת היצירה הזאת. רק לאחרונה עסקנו בשאלה בהלכה זמן רב, והיום הראו לי כאן בביאור "אליבא דהלכתא" ידיעה נפלאה שהיה יכול לחסוך מאיתי כמה שעות של חיפוש בספרי הפוסקים, והשמחה גדולה שהרי הספר מיועד לכל עם ה' בכל מקום שהם, ובטוחים אנו שדבר זה יביא חיזוק בלימוד התורה לכל עם ה' בכל מקום שהם.

ובאמת השמחה כאן אינה שמחה פרטית אלא היא שמחה של השכינה הקדושה, שהרי התורה הקדושה מקשרת אותנו לקב"ה,

ית"ש, וכמו שנאמר (דברים ד, ד) "ואתם הדבקים בה' אלוֹקֵיכֶם חיים כולכם היום", והרי שהחיים האמיתיים הם רק חיי תורה, שאילו לא התורה אנו כבהמות חיות יער, שאוכלים כדי לחיות וחיים כדי לאכול עד שמתים כבהמות ונאבדים מהעולם ללא תכלית וללא חיי נצח, ואשרינו מה טוב חלקינו שזכינו לכך. ויעזור ה' שבזכות התורה נזכה לגאולה שלימה והתגלות כבוד ה' בעולמו במהרה בימינו בקרוב אמן.

מוסיף בהשראת השכינה בישראל, ועי"ז זוכים לסייעתא דשמיא שהקב"ה יציל אותנו בזכות התורה ובשביל התורה הק'. והאמת שמזמן חורבן בית המקדש אנחנו פזורים בכל מקום, ורק התורה הקדושה מאחדת אותנו יחד, והיצירה הזאת מחברת את בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם, ומטיב לכל אחד ואחד מאתנו, ועלינו להודות לקב"ה שנתן לנו את התורה הקדושה לזכות לחיים האמיתיים שהם חיי שייכות ודבקות בחי העולמים

הוא היה בוכה לי, בדמעות, ואומר: "הרב, אי לא מצליח להבין כלום. אפילו לא מילה אחת". אני הייתי מנסה לעודד, ישבתי איתו ניסיתי להסביר לו אבל זה באמת היה מאוד מאוד מתסכל. היתה לו איזו חסימה בנפש שלא אפשרה לו ללמוד גמרא. פחד פחדים!

פעיל 'אחינו' הרב שמואל הורביץ, מספר על תלמיד קשה הבנה שכמעט נכנע למציאות המרה, אבל אז באה הישועה

לא הולך. מה עושים? הילד מסכן, אומלל!!! כל יום הוא חוזר לפניי מתוסכלת בצורה שלא תיאמן.

רציתי לחזק אותו קצת, והזמנתי אותו אלי הביתה לשבת. הוא ישב בסעודות השבת, פעם ראשונה שלו במשפחה חרדית באמת. הוא היה מרותק, הקשיב לשירים, השתדלתי למצוא איזה שיר או שניים שגם הוא מכיר, הוא אכל בהנאה את מאכלי השבת, ובעיקר התעניין מאוד אצל הילדים מה הם לומדים בחיידר ואיך זה עובד.

במוצאי שבת הוא פרץ בבכי ואמר לי: "הרב, כשבאתי לכאן כבר הייתי בטוח שאני עוזב את הישיבה בקרוב, אבל השבת הזאת בבית שלך, גרמה להרגיש בפעם הראשונה מה זה 'מעין עולם הבא'. אני גם רוצה שתהיה לי כזאת שבת בבית שאבנה בעזרת ה', אני גם רוצה לשבת ככה ליד השולחן ולשיר עם הילדים שלי בשמחה ובהתלהבות. החלטתי! אני יושב בישיבה ודופק את הראש בגמרא', שבוע חודש, שנה, עשר שנים, כמה זמן שאצטרך, עד שאצליח לשבור את מחיצת הברזל הזאת, וללמוד גמרא בהנאה!".

עברה מאז תקופה, והבחור פשוט התחיל לפרוח. לא מזמן הוא הראה לי את כל המבחנים שעשה מאז שהגיע לישיבה ועד כה. רואים שם שבמשך חודשים ארוכים הציון היה 0, ואז עלה ל-20, לאחר מכן 30, קפיצה ל-50 ולאחר תקופה שבה הוא קיבל בין 70 ל-80, הבחור הגיע בתקופה האחרונה למצב שבה שבוע אחרי שבוע הוא מקבל 100 במבחן.

הפעם לא הוא בכה, אני בכיתי! אמרתי לו: "יואבי, הלואי שלי היה כזה כח רצון כמו שלך, בוודאי הייתי נהיה גדול בישראל. אין לי ספק שאם תמשיך כך, אתה עוד תלמד תורה לאלפים ורבבות, אתה תאיר את העולם בתורה שלך!".

"יואב בא ממשפחה חלשה מאוד", כך מתאר פעיל 'אחינו' הרב שמואל הורביץ, שזכה לעשות נפשות רבות לעולם התורה ולחינוך התורני, כשהוא מתאר לנו את אחד המקרים עמהם התמודד בשנים האחרונות.

"היה זה ילד שלמד בחינוך החילוני, בבית שמרו שבת אמנם, אבל בצורה מאוד פושרת. האבא היה סוגר את העסק שלו בצפוף, מגיע הביתה ומתקלח לכבוד שבת. אכלו לחם עם גבינה בסעודת שבת, והשתדלו לא לכבות ולהדליק את האור "אלא אם כן ממש חייבים"...

אבל יואב (שם בדוי) החליט לבוא קצת לשיעורי תורה, התחיל להימשך וכשהצענו לו להיכנס לחינוך תורני הוא לא התנגד.

ההורים לעומת זאת, דווקא כן התנגדו. במיוחד האמא. אחרי מערכה שלמה, הצלחנו. ההורים השתכנעו, הילד נכנס לישיבה ברוך ה', אבל אז הגיע האתגר הגדול ביותר.

כדי שהילד ישתלב בישיבה, אתה חייב שהוא יתחבר לנושא הלימודי. כל עוד זה היה חומש ופרשת שבוע, הוא בהחלט הצליח להתחבר. היו חסרים לו מושגים בסיסיים אבל הוא למד והתקדם. כשזה הגיע ללימוד גמרא, הוא היה כמו מישהו שיושב מול ספר שכתוב בסינית. כמה שניסו להסביר לו ולהתקדם אתו, לא עזר כלום. הוא פשוט לא הצליח להבין כלום. אפילו לא מילה אחת!

הוא היה בוכה לי, בדמעות, ואומר: "הרב, אי לא מצליח להבין כלום. אפילו לא מילה אחת".

אני הייתי מנסה לעודד, ישבתי איתו ניסיתי להסביר לו אבל זה באמת היה מאוד מאוד מתסכל. היתה לו איזו חסימה בנפש שלא אפשרה לו ללמוד גמרא. פחד פחדים!

ראיתי שהוא מתחיל להתייאש. הרגשתי שאני באמת מצפה ממנו לדבר בלתי אפשרי. הוא מנסה כבר כמה חודשים וזה פשוט

**ופעם הגיעו בחורים שהם לא הבינו את הפשט בר"ן,
ולמדתי איתם את הר"ן וגם אני לא הבנתי. אז אמרתי
להם שיחזרו מחר. ולמחרת הם הגיעו, ועדיין לא
הבנו את הפשט. ואמרתי להם שיחזרו שוב למחרת**

צילום: ברק שפילר

**בחור מיישיבת פוניבז', שזכה ללמוד באחרונה אצל מרן רבינו ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין זצ"ל,
מספר על חוויותיו כתלמיד צעיר אצל מנהיג הדור**

מסכת זה שלמות, וצריך ללמוד ולסיים את כל המסכת". והוסיף,
"מי שקשה לו, אפשר גם ללמוד בלי תוס'. רק גמרא רש"י, אבל
את כל המסכת. רש"י גם היה למדן..."

עוד הוסיף בדרך צחות: "תוס' שואלים הרבה שאלות על רש"י,
אבל יש תירוצים. יש כל מיני תירוצים להסביר את רש"י. רש"י גם
היה למדן..."

באחד הימים בסוף השיעור הוסיף מרן דברי הדרכה וחיזוק
בדרך הלימוד. על כך שיש סדר א' ארוך, וצריך להכין לשיעור.
וצריך גם להתקדם, להמשיך הלאה בגמרא ולא להתעכב מדי
הרבה מאחור. ואז חיך חיוב רחב ופנה אלינו, "לא צריך להתבייש...
להמשיך הלאה, להתקדם בגמרא, ולא צריך להתבייש..." כי הוא
ידע והבין היטב את ה'הלוך ילך' בהיכלי הישיבות, גם בגילו
המופלג...

ודיבר גם על כך שכל חזרה מוסיפה בהירות והבנה, וסיפר:
"בעבר הייתי יושב בהיכל בסדר ב', עונה לשאלות של בחורים.
ופעם הגיעו בחורים שהם לא הבינו את הפשט בר"ן, ולמדתי
איתם את הר"ן וגם אני לא הבנתי. אז אמרתי להם שיחזרו מחר.
ולמחרת הם הגיעו, ועדיין לא הבינו את הפשט. ואמרתי להם
שיחזרו שוב למחרת, ובאמת ביום השלישי הבינו את הפשט בר"ן.
כי כל חזרה מוסיפה בהירות. כל חזרה מוסיפה הבנה". ואנחנו,
צעירי הצאן, השתוממנו מהפשטות והענווה, שגדול הדור, מרן
ראש הישיבה, מספר כך על עצמו. בשיא הטבעיות והפשטות, בלי
לחוש שום פחיתות כבוד וכדו'. מבהיל!

ואגב, התפללתי פעם תפילת ערבית בבית מרן זצוק"ל,
והבטתי בו בשעת תפילתו. שני דברים משכו את תשומת לבי.
אחד, מרן זצוק"ל שם אצבעו בסידור כל הזמן, והעביר אותה על
המילים לפי קצב קריאתו. הדבר השני הוא, כי בקריאת שמע מרן
זצוק"ל קרא במהירות רגילה, בלי לחזור על אף מילה פעמיים.
ראיתי זאת ע"י אצבעו שזזה בסידור. הכל ברור ורגיל, ובלי שום
נערווין'...

בשבוע שעבר הבאנו כאן ב'הפותר' כמה עובדות שקיבלנו
מאחד מתלמידי ישיבת פוניבז' שהעלה על הכתב את חוויותיו
כתלמיד אצל מרן רבינו ראש הישיבה זצ"ל, וכעת אנו מביאים את
חלקו השני של המאמר:

באחד השיעורים העמיד מרן זצוק"ל מחלוקת תוס' ור"ן,
וביאר בהרחבה ובבהירות גדולה את שיטת הר"ן. משסיים,
שאלתיהו אם כן מה הסברא בשיטת התוס'. הוא ענה לי בקצרה
"זה החידוש", והיינו שזה גופא חידוש התוס' ודלא כיסוד הר"ן.
אך אני, בעזות קלה של בחור צעיר לא הנחתי, והמשכתי להקשות
"אבל לפי איך שהראש ישיבה הסביר את הר"ן, אין מקום לסברת
התוס'!".

מרן הביט בי וחיך: "אז אתה סובר כמו הר"ן..." וכך העמיד
אותי על מקומי בצורה מעוררת השתאות, וכיצד גם בגילו המופלג
[הוא היה אז בן 99! ואני בן 16!] וגדלותו העצומה, לא איבד את
חוש ההומור הדק שלו ואת נעימותו המופלגת.

בכל שיעור משהגיע הזמן לעמוד היה נכנס נכדו הרב מרדכי
פלאי כאות שהגיע זמן המנחה. באחד הימים השיעור החל מעט
מאוחר יותר עקב חולשתו של מרן, וכתוצאה מכך ומזה שהשיעור
היה מרתק השעה עברה מהר מידי בלא ששמו לב לזמן החולף.
משנכנס נכדו בשעה היעודה, השתומם מרן בפליאה, "הגיע
הזמן???" משהשיב בחיוב התקשה מרן לקבל, מרוב חביבותו
בתורה, ומשך מעט בשרוולו בכדי להביט בשעונו ולהיווכח בכך.
משראה שאכן הגיע הזמן הפנה אלינו, התלמידים, את מבטו,
והחווה בידו ובפניו ארשת פליאה והשתוממות, כאומר "אך מה
אעשה לכם, והגיע הזמן..."

לאחר שסיים מרן בשיעורו את אחת הסוגיות, אמר לנו כי
שמע שהציבור מעוניין להמשיך כעת לסוגיה הבאה, הנמצאת
מספר דפים קדימה, ולכן בשיעור הבא יתחילו שם. ואז שתק
וחשב לרגע, רצה ללמדנו אורחות חיים ותוכחת מוסר, ואמר, "גם
אם בשיעור מדלגים, אבל צריך ללמוד ולגמור את כל המסכת. כל

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מעשה באדם שקנה ארון חדש לביתו, אבל כשהגיע הארון התברר שהוא גדול בסנטימטר אחד בודד מפתח הדלת. מה יקרה בכזה מקרה, שאל החזון איש, האם רק סנטימטר אחד מהארון לא ייכנס דרך הדלת, או שהארון כולו יישאר בחוץ ולא יוכל להיכנס?

כיצד הסביר מרן החזון איש את השואה הנוראה, ואיך זה קשור לפרשת קורח?

יוחנן וסרמן

"לכן אתה וכל עדתך הנועדים על ה'..."

שמעתי ממגיד המישרים הג"ר רבי אברהם גולדשמידט שליט"א, שאביו הגאון הגדול רבי אליעזר גולדשמידט זצ"ל היה מקורב מאוד למרן החזון זיע"א, והיה מדבר עמו בסוגיות הש"ס ובעניינים העומדים ברומו של עולם בתדירות גבוהה.

באחת הפעמים הגיע רבי אליעזר לשוחח עם החזון איש בעניין השואה הנוראה שהתחוללה שנים לא רבות קודם לכן.

הרב גולדשמידט חשב שבהזדמנות זו הוא ישמע מהחזון איש איזושהו הסבר שיסביר לפחות באופן חלקי על מה עשה ה' ככה, ומה חרי האף הגדול הזה על עם ישראל, עד כדי כך שהוכינו במכות נוראות כפי שלא הוכתה אומה מעולם, בהשמדה שיטתית ואכזרית שנמשכה יום יום ללא הפוגה במשך שש שנים.

נענה מרן החזון איש והסביר בדרך משל:

מעשה באדם שקנה ארון חדש לביתו, אבל כשהגיע הארון התברר שהוא גדול בסנטימטר אחד בודד מפתח הדלת.

מה יקרה בכזה מקרה, שאל החזון איש, האם רק סנטימטר אחד מהארון לא ייכנס דרך הדלת, או שהארון כולו יישאר בחוץ ולא יוכל להיכנס?

התשובה היא כמובן שהארון כולו יישאר בחוץ.

"השואה גדולה מכדי להיכנס ליכולת ההבנה שלי", הסביר החזון איש בטוב טעם, "ומאחר ואני לא יכול להבין את כל ההיקף שלה, אני גם לא מנסה ולא יכול להבין אפילו לא חלק קטן ממנה. הארון כולו נשאר בחוץ!".

קורח ועדתו שבאו להלין על משה רבינו, ידעו טוב מאוד שהם לא מסוגלים להגיע לדרגתו ולהכיל את כל הגדלות שלו. הרי בעיניהם ראו שהוא קורע את הים והופך את היאור לדם, בעיניהם ראו אותו צועק אל ה' ומשליך עץ אל המים כדי שימתקו המים, במו אוזניהם הם שמעו אותו מבשר להם שירד מן השמים ולמחרת היום אכן ראו שכדבריו כן היה.

אלא מה? הם חשבו שחלק מפעולותיו הם כן מבינים, ולכן יש בכוחם לחלוק עליו ולדרוש 'צדק'. הם טעו להאמין שבנושא הזה של 'מינוי מקורבים', הם מצליחים לרדת לסוף דעתו, ולכן גם יכולים להציג גישה אחרת ומתנגדת למעשיו.

לו חכמו ישכילו זאת, ויבינו שארון שלא נכנס כולו, לא ייכנס גם לא מקצתו, ושכמדברים על אמונה בה' ובמשה עבדו, אין מקום בכלל למחשבות מהסוג הזה.

הרי אנו יודעים שהמראות הצובאות שימשו לעשיית כיוור הנחושת בגלל שהן סימלו את מסירות הנפש המיוחדת במינה של נשות בני ישראל במצרים. ואילו את המזבח מצפים כביכול מההיפך הגמור...

מה היה ה'ווארט' שבחר מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל לומר בסיום המחזור ה-12 של הדף היומי, שנערך על ידי 'דרשו' בהיכלי יש אליהו

"ועשו אותם ריקועי פחים"

בפרשתנו מובא המעשה עם 250 ראשי הסנהדראות שהקטירו קטורת זרה לפני ה' ומתו במגפה, ומה אירע לאחר מכן, ה' הורה למשה רבינו ע"ה דבר אל אלעזר בן אהרן הכהן וירם את המחנות... ועשו אותם ריקועי פחים ציפוי למזבח, כי הקריבום לפני ה' ויקדשו...

בפשטות ההסבר הוא שמאחר והמחנות האלו כבר קדשו,

אין מנוס אלא להשתמש בהן למזבח...

לכאורה הדבר תמוה מאוד. הרי אנו יודעים שהמראות הצובאות שימשו לעשיית כיוור הנחושת בגלל שהן סימלו את מסירות הנפש המיוחדת במינה של נשות בני ישראל במצרים. ואילו את המזבח מצפים כביכול מההיפך הגמור, ממחנות שקדשו במחלוקת על ה' ועל נביאו, וזאת רק בגלל שהם כבר קדשו? וכי אי אפשר לגנוז את המחנות או למצוא פתרון אחר?

שמישהו אחר הקריב קרבן שהיה חשוב יותר. הוא מאוד התפלא איך זה הרי הוא הקריב אלף עולות, היה לו עוגמת נפש כתוב שהוא שאל את הכהן גדול למה הוא הקריב קרבן של מישהו אחר בניגוד למה שהוא ביקש ממנו? הוא אמר, יהודי בא אלי וביקש להקריב, אמרתי לו שהמלך ציוה עלי לא להקריב. אז הוא אמר לי "אם אתה לא מקריב אתה גוזל את פרנסתי" ונכנעתי, כי שמעתי ממנו שזה כל החיים שלו.

התשובה היא שאגריפס המלך יכול להשתוות לאדם שנותן מהונו, אבל הוא לא יכול להשתוות למי שכל התכלית שלו היא לקיים מצוות. כל החיים שלו זה הקרבן שהוא מקריב. זה יותר חשוב.

אנחנו צריכים להגיע למדרגה כזאת שלא רק לחיות ולקיים מצוות, אלא שזה התכלית של החיים. חיים כדי לקיים מצוות. הקב"ה יעזור שנזכה כולנו להגיע למדרגה שכל התכלית של החיים שלנו יהיה לקיים מצוות וללמוד תורה.

אולי אפשר להסביר שהמחנות באו ללמד אותנו דבר חשוב: גם מי שמקריב קרבן, אם אין כוונתו רצויה, אם אין לבו שלם לאביו שבשמים, לא יעלה הקרבן לרצון. זבחי אלוקים רוח נשברה, אין לה' חפץ בעולות, אם הם לא באים מהלב הטהור.

ועל כך נוסף דברים שזכיתי לכתוב מפיו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, לפני כ-11 שנה, בסיום המחזור ה-12 של 'הדף היומי', בסיום הגדול של 'דרשו' בהיכלי 'יד אליהו' בתל אביב. וכה היו דבריו:

המדרש בפרשת ויקרא אומר שאגריפס המלך רצה להקריב אלף עולות ביום אחד, והוא ביקש שבאותו יום אף אחד לא יקריב רק הוא אלף עולות. השאלה היא למה הוא לא הרשה שאף אחד יקריב. והתשובה שהוא רצה שהעולות שלו יהיו החשובות ביותר באותו יום.

היה שם יהודי שהיה לו בכל יום ארבעה תורים, שניים הוא היה מקריב ושניים הוא היה אוכל. הראו לאגריפס המלך בחלום

נובה קחובקה כמשל: זה מה שיקרה כשהתחזיות יתממשו

אליעזר (לייזר) רוט

תושבי העיירה נובה קחובקה שלגדתו המערבית של נהר הדנייפר שבאוקראינה התרגלו לכיבוש הרוסי. זה לא נחמד, אבל לא נורא. בסך הכל הרוסים נותנים להם לחיות, ולא יורדים להם לחיים. זה לא כיבוש של עם זר ומנוכר, בסך הכל הם דוברים היטב את השפה הרוסית, התרבות שלהם יקרובה לזו הרוסית, ולמרות שהם מתגעגעים לאוקראינה שלהם, נכון שיש להם קרובי משפחה שמתגוררים בעיר חרסון שנמצאת ממש מעבר לנהר, אותם הם לא יכולים לבקר בימים אלו, אבל המלחמה הארורה הזאת תסתיים מתישהו, ובין אם הם יישארו ברוסיה או באוקראינה, הגבולות יפתחו וחיים ישובו למסלולם התקין.

עם זאת, עננה קלה ריחפה מעל ראשיהם. היה להם חשש גדול וגם חשש קטן. החשש הגדול הוא שתופי המלחמה ישובו לרעום, כשאוקראינה תנסה לשחרר את העיירה מהכיבוש הרוסי. חלקם בוודאי מקווים שזה יקרה, אבל גם מבינים שמלחמה זה לא עסק פשוט, יהיו הפגזות, יפלו רקטות וטילים, זה יהיה מאוד מאוד לא נעים.

החשש היותר קטן הוא שמתיהו בעיצומה של המלחמה יקרוס הסכר, סכר נובה קחובקה, ואז יתחולל אסון. החשש הגדול אולי עוד יתממש, אבל החשש הקטן כבר התחולל בפועל והפך למציאות קשה וקטלנית.

הסכר הענק שעצר כמות עצומה של מים באגם שאורכו למעלה משבעים קילומטרים ורוחבו מגיע גם הוא לכמה קילומטרים - השתחרר באחת. או שהוא קרס בגלל לחץ שהעומס עליו כבד מדי, או שהוא הופץ מהאוויר, אולי מיקשו אותו בחשאי ולאחר מכן הפעילו את המוקשים...

כך או כך, הסכר השתחרר, והמים החלו לזרום בקצב הולך וגובר. העיירה נובה קחובקה הוצפה והשכונות שלה שעל גדת הנהר, פשוט טבעו במים. חלק מהבתים נסחפו בזרם בשלמות. חלקם המשיכו עשרות קילומטרים עם הנהר, נשפכו אל הים השחור, ובהמשך הגיעו עד לחופיה של אודסה...

בשלב זה לא ברור כמה בני אדם שילמו בחייהם, אבל כולם יודעים לומר שהמספר לא צפוי להיות קטן. בכלל לא.

אבל כל זה, בנוסף להיותו מצב נתון וכחן מבחינה עובדתית, משמש גם כמשל למלחמה הגדולה מכל, מלחמת היצר.

זהו תפקידו של היצר הרע, להרדים אותנו. הוא נותן לנו את התחושה שהכל בסדר. יש איזשהו איום קטן שם הרחק מעבר להרי החושך, קוראים לזה 'דין וחשבון', משהו שעושים עם האדם לאחר שהוא משיב נשמתו ליצרו והולך לבית עולמו.

אבל זה רחוק... מעבר לסכר! שום דבר לא יזיז את הסכר הזה ממקומו. המים יישארו כלאים שם במאגר העצום... הם לא יהוו איום עלינו, עד לרגע שבו הם כן...

גיטין דף כח

מדוע ציזה הגאון רבי שלמה קלוגר למהר ולעשות את הברית מילה?

וגוסס

מלאך הברית אל הרך הנימול, אבקשו איפוא באותה שעה שיסור גם לחדר השני לרפא את החולה. וכך היה, לאחר שלושה ימים נתרפא האב מחוליו. על פי מעשה זה אמר ה"חפץ חיים" ליישב את הקושיא מדוע המלאך שריפא טת אברהם הוא המלאך שהלך להציל את לוט, וכי חסרים מלאכים בשמים? אלא ביאר החפץ חיים לוט כשלעצמו לא היה ראוי לכך שישלח אליו מלאך מיוחד מהשמים להצילו, אבל היות ומלאך כבר נשלח לרפא את אברהם הוטל עליו תפקיד נוסף באותו מהלך להציל גם את לוט. (גליון להתעדן באהבתך)

מעשה בהגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל שהוזמן לסנדקאות בעירו וראה שבעלי הברית אינם מזדרזים לערוך את הברית למרות שהמוהל נמצא. שאל, למה ממתנינים? נאמר לו כי בחדר הסמוך שוכב אביו של הילד, גוסס ל"ע. מחכים שימות כדי לקרוא לרך הנולד על שמו. אמר רבי שלמה קלוגר כי אם זאת הסיבה יש לערוך את הברית מיד. ואמר: להטריח את המלאך הממונה על הרפואה שיופיע במיוחד בשביל החולה - כבוד ממני, אך כשימולו את הילד הן יבוא

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

כיצד יש לנהוג כשאין בבית הכנסת מי שיודע לקרוא בתורה?

ואם אין שם מי שיודע לקרוא באופן זה - יקראו ללא ברכה, (ויש אומרים שיקראו בברכה). ואין להניח ל'בעל קורא' לעיין בעצמו בחומש לפני כל מילה או מספר מילים שקורא בספר תורה, כיון שבאופן זה שכח שקורא בעל פה מתוך הזכרון, ואינו מביט במילים שבספר תורה כנדרש.

[שו"ע קמב, ב, ומשנ"ב ז-ח; בו"מ דרשו, 13-14]

אם אין בבית הכנסת אדם שיודע לקרוא בתורה בדקדוק ובנגינת הטעמים כראוי - יקרא אחד מתוך החומש, ואחר יאזין לקריאתו ויקרא על פיה בקול רם מתוך ספר התורה; והקורא בחומש יקרא בלחש, כדי שלא לבלבל את הציבור. ואם אין מי שיודע לקרוא מתוך החומש - אם יש מי שיודע לקרוא בספר התורה באופן שלכל הפחות לא תשתנה משמעות המילים, יקרא;

האם ניתן לקרוא בתורה עם שֶׁקֶף שמודפסים עליו הניקוד והטעמים?

הדבר מותר, כיון שהאותיות נראות היטב דרך השקף, והניקוד והטעמים אינם כתובים בספר התורה עצמו, ואף על פי כן - אין הדעת נוחה מהנהגה חדשה כזו, ויש לנהוג כפי שכתבו הפוסקים על מקרה כזה, שיקרא אחד מתוך החומש באוזני ה'בעל קורא', כאמור לעיל.

[בו"מ דרשו קמב, 13]

בקהילה אחת שלא היה בה 'בעל קורא' שידע את הניקוד והטעמים בעל פה, רצו לסדר שֶׁקֶף פלסטיק, אשר יודפסו עליו הניקוד וטעמי המקרא לפי השורות שבספר התורה, ובשעת הקריאה יניחו את השקף על גבי הספר, וכך יוכל כל אדם לקרוא מתוך הספר תורה ללא שיצטרך לשנן את הניקוד והטעמים. ושאלו על כך את אחד מפוסקי זמננו, והשיב כי אומנם מן הדין

התחילו לקרוא בתורה ולפתע גילו שאין 'מנין' - האם ימשיכו לקרוא?

באותו יום, ולומר קדיש לאחריה; אך אין לקרוא 'מפטיר' אם לא היו עשרה בשעה שהחל העולה למפטיר לברך, וכן אין לברך על ההפטרה אם לא היו עשרה בתחילת הברכה שלפני ההפטרה. ואת ההפטרה ראוי לקרוא בכל מקרה, דהיינו אף ללא ברכותיה.

[שו"ע קמג, א, משנ"ב א, ד, ה, ר"ו, שעה"צ ה, וביה"ל ד"ה בפחות; וראה שם ד"ה ויצאן]

ככל 'דבר שבקדושה', קריאת התורה אינה מתקיימת אלא במעמד עשרה אנשים 'גדולים'. וניתן לקיים קריאת התורה אף עבור ששה אנשים שטרם שמעו את הקריאה, ובלבד שיהיו במקום עשרה. ואם חלק מהעשרה יצאו לאחר שאמר העולה הראשון "ברוך אתה ה'" של ברכת 'אשר בחר בנו' - כל עוד נותרו במקום ששה אנשים - יש לסיים את הקריאה, עם מספר העליות הנדרש

* אם חיסר ה'בעל קורא' או הוסיף אות, או שטעה בטעמים ובניקוד - אם משמעות הענין לא השתנתה, אינו צריך לחזור ולקרוא; ויש אומרים שבחיסר או הוסיף אות, צריך לחזור.
* מילים שיש בהן 'קרי וכתביב', דהיינו שכתובות בצורה אחת ונקראות בצורה אחרת - יש לקוראן כפי ה'קרי' ולא כפי ה'כתיב'.
* מנהג ישראל לקרוא את השם 'יששכר' - 'ישכר', בהשמטת אחת מהאותיות ש'; ויש נוהגים שבפעם הראשונה בה נזכר השם יששכר בתורה קוראים אותו במלואו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ראוי לומר את המילים "גאל ישראל" בלחש?

נוהגים להוסיף בשבת וביום טוב - נחשבים כולם כהמשך של ברכת גאל ישראל לענין זה. ולענין 'אמן' על ברכת גאל ישראל בשחרית - לדעת השולחן ערוך אסור לענות, ולדעת הרמ"א מותר, ולכתחילה יש לסיים בשוה עם הש"ך, או להתחיל "ד' שפתי תפתח" מעט לפני שהש"ך מסיים את ברכת גאל ישראל; ויש שמסיימים 'גאל ישראל' בלחש, ונחלקו הפוסקים אם מנהג הגון הוא.

[שו"ע קיא, א, משנ"ב ב-ו, וביה"ל ד"ה חוזר; בו"מ דרשו, 5, 7, 8, 11, 12]

חכמינו ז"ל תיקנו לסמוך גאולה לתפילה, דהיינו שלא להפסיק בתפילת שחרית בין ברכת 'גאל ישראל' לתפילת שמונה עשרה. ולכתחילה אין להפסיק אף בשהייה של יותר מ'כדי דיבור', דהיינו כדי אמירת שלש מילים. ואסור אף להרהר או בדברי תורה, או לענות לקדיש, קדושה או 'ברכו', אך מותר לשומעם בשתיקה. וגם בתפילת ערבית מצוה לסמוך גאולה לתפילה ככל האמור; וברכת 'השכיבנו', ברכת 'יראו עינינו' שמוסיפים בחו"ל, והפסוקים שיש

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666